

Jesenska raskoš japanskih javora

Drvodelić, Damir

Source / Izvornik: **Gospodarski list, 2020, 179, 40 - 40**

Journal article, Published version

Rad u časopisu, Objavljena verzija rada (izdavačev PDF)

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:108:434405>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-06-03**

Repository / Repozitorij:

[University of Zagreb Faculty of Forestry and Wood Technology](#)

Jedan od simbola jeseni je i lišće listopadnih stabala koja u ovo godišnje doba pokazuju svu svoju raskoš mijenjanjem boje lišća u raznim nijansama, od žute do smeđe boje. Japanski ili dlanolisni javor (*Acer palmatum*) krasi mnoge vrtove i okućnice, a prepoznatljiv je u jesen po atraktivnim i očaravajućim crvenim listovima.

Japanski javori vole plodna, umjereno vlažna i blago kisela tla. Ne podnose jake vjetrove i odgovaraju im sunčani do polusjenoviti položaji. Često se uzgajaju u privatnim vrtovima, posebno onim manjim, alpinetumima ili kamenjarima ili u parkovima. Svojim atraktivnim i raznolikim bojama unose estetiku i živost u prostor.

Crvenolisni javor može se saditi u kombinaciji s drugim biljkama, poput grmlja i nižih drvenastih biljka, ali najljepši je kada se sadi pojedinačno, izoliran od ostalih vrsta.

Na kojem mjestu u vrtu ih je najbolje posaditi?

Kod odabira mjesta sadnje, najbolje je kultivare zelenih listova posaditi na područja s popodnevnom sjenom, kultivare prošaranih listova na polusjenovita područja, a kultivare crvenih listova na područja koja barem pola dana pružaju izravnu sunčevu svjetlost (inače listovi gube prepoznatljivu crvenu boju). Pozornost se mora obratiti i na područje oko debla koje mora biti bez podrasta i bez obrasle trave koja može stablu onemogućiti normalan dotok vode i hranjivih tvari. U slučajevima velikih ljetnih vrućina ili niskih temperatura popraćenih naletima hladnog vjetrova, kao posljedica se može dogoditi fiziološka palež lišća. Zalijevanje japanskog javora na vlažnom tlu je najbolje obaviti rano ujutro ili navečer, a u slučaju suhog tla, prvo se treba osmisliti kako zadržati vlagu u tlu da ne dođe do isušivanja. Neka od rješenja su zastiranje tla ili malčiranje. U Hrvatskoj uspijeva i u mediteranskoj i u kontinentalnoj klimi, na vlažnom i blago kiselom tlu koje ne smije

Japanski javor atraktivan je u kamenjarima

Jesenska raskoš japanskih javora

biti prebogato humusom. Također je moguć uzgoj japanskog javora na nepogodnijem tlu, ali tada će biljka izrasti niže od svojeg prosjeka.

Vrste koje narastu kod nas su nešto niže od onih koje rastu u japanskim krajevima – od pola metra pa do 3 metra. Japanski javor je pogodan i za uzgoj kao bonsai drvo zbog plitkoga korijenskog sustava i malih zahtjeva za vodom. Za uzgoj u posudama, traži umjereno humusni substrat jer će u suprotnom biljka izgubiti neke od svojih prepoznatljivih karakteristika (na primjer crveno lišće). Prednost ovakve sadnje je mobilnost jer u slučaju prevelike izloženosti suncu, hladu ili vjetru, lako je premjestiti biljku na njoj bolje mjesto u vrtu, u kući ili na balkonu. Japanske javore je preporučljivo presađivati svake godine ako je u loncu ili posudi. U travnju je potrebno japanskom javoru dodati gnojivo s postupnim otpuštanjem hranjivih tvari za kvalitetniji razvoj i rast tipa *Osmocote*.

Rezidba

Ponekad je potrebno orezivanje kako bi se spriječile bolesti biljke, a preporučuje se u razdoblju mirovanja vegetacije, to jest kad otpadne lišće.

Kod orezivanja, prvo se uklanjaju položene i suhe (mrtve) grančice, a potom

I kao soliter plijeni pozornost

one koje su viška i koje pretjerano zgušnjavaju unutrašnjost krošnje. Reže se neposredno iznad para pupova. Nakon što ponovno počnu rasti grane, pojave se dva izbojka, od kojih možemo opet jedan ukloniti. Nakon orezivanja, poželjno je na prerezanu površinu nanijeti voćarski vosak.

Kod mladih i cijepljenih biljaka, ponekad se mogu pojaviti divlji izbojci na podlozi što je također potrebno ukloniti. Dok se japanski javor zasađen u vrtu ne treba orezivati sve dokle to nije potrebno, japanski javor koji je posađen u loncu ili posudi zahtjeva stalno orezivanje od svibnja do rujna. Dosta kultivara japanskog javora najbolje uspijeva u uvjetima blagog difuznog svjetla dok se drugi trebaju saditi na potpunom suncu kako bi zadržali tipičnu boju lišća svojstvenu za taj kultivar (npr. tamno crveno i crveno lišće). Kod onih koji su osjetljivi na direktno sunce događaju se rubne spržotine lišća što može dovesti i do slabijeg prirašćivanja i ranije defolijacije, a narušava se i estetski izgled.

Japanski javori ne vole propuh i položaje gdje su izloženi jakom vjetru, a većina njih je osjetljiva i na kasne proljetne mrazove (do 15.05.). Ako se dogode mrazovi, a izbojci su se jako razvili, obavlja se zaštita od mraza navodnjavanjem odozgo u ranim jutarnjim satima. Za zaštitu od mraza može se koristiti prekrivanje matičnjaka javora agrotekstilom (kovertil agril, lutrasil i sl.).

doc. dr. sc. Damir Drvodelić

Može se uzgajati i u većoj posudi